

РОЛЬ ІНФОРМАЦІЙНОГО НАПОВНЕННЯ ВЕБСАЙТІВ ОТГ У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ЦЕНТРО-ПЕРИФЕРІЙНИХ ВЗАЄМОДІЙ

©2020 МАКСИМЕНКО А. О.

УДК [352/354+332.122]:004.9(477.83)

JEL: D83; H83; L88; O2

Максименко А. О. Роль інформаційного наповнення вебсайтів ОТГ у процесі формування центрально-периферійних взаємодій

У статті проаналізовано інформаційне наповнення вебсайтів об'єднаних територіальних громад (ОТГ). На прикладі ОТГ Львівської області проведено контент-аналіз наповнюваності вебсайтів. Із 41, утворених протягом 2015–2019 рр. об'єднаних територіальних громад Львівської області, 38 громад створили свою офіційну вебсторінку. Переважно на вебсайтах ОТГ висвітлено: інформацію про діяльність апарату управління; відомості про апарат управління та депутатський склад ради ОТГ; бюджет і використання бюджетних коштів; участь громадян в управлінні; регуляторна діяльність/політика; стратегічні документи; паспорт ОТГ; детальний опис інфраструктури, трудових, сільськогосподарських, природних, туристичних ресурсів, підприємств, які функціонують на території ОТГ; наявна вкладка з інформацією про ЦНАП; інвестиційний паспорт і земельні ділянки, які призначені для реалізації інвестиційних проєктів, а також відомості про діяльність різних відділів та комунальних підприємств. Зазначено, що під час висвітлення інформації на офіційних вебсайтах органи виконавчої влади повинні керуватися Постановою Кабінету Міністрів України «Про порядок оприлюднення у мережі Інтернет інформації про діяльність органів виконавчої влади», а також ст. 15 Закону України «Про доступ до публічної інформації». Визначено, що найбільш поширеною є інформація про склад і діяльність апарату управління ОТГ, відомості про депутатський склад, бюджет і використання бюджетних коштів, регуляторну діяльність. Запропоновано та розраховано індекс обсягу висвітленої інформації. Зроблено висновок, що ОТГ із з доходами загального фонду (без трансфертів) на 1-го мешканця понад 3000 грн мають більш інформативно наповнені вебсайти. Однак тип громади (міська чи сільська) не впливає на обсяг висвітленої на веб-сайті інформації. Загалом проведений аналіз засвідчив відсутність асиметрії в оприлюдненні та поширенні інформації через офіційні вебсторінки ОТГ Львівської області.

Ключові слова: об'єднана територіальна громада (ОТГ), прозорість управління, вебсайт, контент-аналіз, Львівська область.

DOI:

Рис.: 1. Табл.: 1. Бібл.: 14.

Максименко Анна Олександрівна – кандидат соціологічних наук, науковий співробітник сектора транскордонного співробітництва, Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долишнього НАН України (вул. Козельницька, 4, Львів, 79026, Україна)

E-mail: annusja@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4014-6501>

UDC [352/354+332.122]:004.9(477.83)

JEL: D83; H83; L88; O2

Maksymenko A. O. Information Content of the Amalgamated Hromadas' Websites and its Impact on Center-Periphery Interactions

The article analyzes the information content of the websites of amalgamated hromadas (AHs). On the example of AHs of Lviv region, a content analysis of the information on websites was carried out. Of the 41 formed during 2015-2019 amalgamated hromadas of Lviv region, 38 hromadas have created their official website. Mostly, the AHs' websites cover: information about the activities of the management apparatus; information about the governance apparatus and the deputy composition of the AH council; budget and use of budget funds; participation of citizens in governance; regulatory activity/policy; strategic documents; passport of AH; detailed description of infrastructure, labor, agricultural, natural, tourism resources, enterprises operating on the territory of AH; there is a tab with information about ASC; investment passport and the land plots, which are intended for the implementation of investment projects, as well as information about the activities of various departments and communal utilities. It is noted that during the coverage of information on official websites, executive authorities should be guided by the Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine «On the procedure for publishing information on the activities of executive authorities on the Internet», as well as Art. 15 of the Law of Ukraine «On Access to Public Information». It is determined that the most common is information about the composition and activities of the AH governance apparatus, information about the deputy composition, budget and use of budget funds, regulatory activities. The index of the amount of information covered is proposed and computed. It is concluded that AHs with general fund income (without transfers) per capita of more than 3000 UAH have more informatively filled websites. However, the type of hromada (urban or rural) does not influence the amount of information covered on the website. In general, the carried out analysis showed the lack of asymmetry in the disclosure and dissemination of information through the official websites of AHs of the Lviv region.

Keywords: amalgamated hromada (AH), transparency of management, website, content analysis, Lviv region.

Fig.: 1. Tabl.: 1. Bibl.: 14.

Maksymenko Anna O. – PhD (Sociology), Research Associate of the Sector of Cross-border Cooperation, Institute of Regional Research named after M. I. Dolishnyi of the NAS of Ukraine (4 Kozelnytska Str., Lviv, 79026, Ukraine)

E-mail: annusja@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4014-6501>

Європейська хартія місцевого самоврядування визначає основні принципи та механізми реалізації місцевого самоврядування в державах – членах Ради Європи [1]. Додатковий протокол до Європейської хартії місцевого самоврядування про право участі у справах органу місцевого самоврядування, що ратифіковано Україною у 2014 р., передбачає право широкого кола осіб (мешканців) брати участь або впливати на здійснення повноважень органу місцевого самоврядування. У ст. 2 цього Протоколу зазначено, що заходи зі здійснення права участі у справах органу місцевого самоврядування включають процедури доступу до офіційних документів, які є в розпорядженні органів місцевого самоврядування; сприяння використанню інформаційно-комунікаційних технологій для розвитку та здійснення права участі в місцевому самоврядуванні [2].

З упровадженням процесів децентралізації в Україні можна говорити про розбудову системи законодавства про місцеве самоврядування та забезпечення прозорості управління усіх рівнів. Прозорість процесу управління тісно пов'язана із застосуванням основних принципів демократії, зниженням корупції, формуванням довіри до влади та легітимністю прийнятих рішень. Прозорість управління передбачає висвітлення інформації про діяльність публічних органів влади за допомогою різних джерел (наприклад, дошок оголошень біля адміністративних будівель, газет, радіо, телебачення, Інтернету тощо). У добу інформаційних технологій вагомим значення набуває висвітлення інформації на вебсайтах і в соціальних мережах.

Питання використання сучасних інформаційних технологій для надання інформаційних послуг громадянам і забезпечення прозорості управління висвітлюється в закордонних публікаціях. К. М. Даулі (*K. M. Dowley*) [3] досліджувала прозорість управління органів місцевого самоврядування у Східній та Центральній Європі. Пйотровські С., Гріммелікхуйзен С., Дейт Ф. (*S. Piotrowski, S. Grimmelikhuijsen, F. Deat*) [4] розглядали вплив інформаційних повідомлень

Стаття виконана в межах наукової роботи «Розвиток центрально-периферійних взаємодій у регіоні в умовах адміністративно-фінансової децентралізації» ДР № 0120U100196. Виконується за розпорядженням Президії НАН України № 15 від 9.01.2020 р. і згідно з Договором № 34/03-2020 від 16.01.2020 р.

влади на установки та поведінку населення. С. Аді, Д. Мартані, Б. Памунгкас та Р. А. Сіманджунтак (*S. Adi, D. Martani, B. Pamungkas, R. A. Simanjuntak*) [5] оцінювали якість та обсяг висвітленої інформації у звітах місцевих органів влади, що розміщені на вебсайтах.

До питання електронного урядування в Україні, використання можливостей мережі Інтернет для налагодження комунікації між громадянами та органами публічної влади зверталися такі дослідники, як О. Голобуцький та О. Шевчук [6], М. Липчук [7], Ю. Соломко [8], А. Семенченко, А. Серенок [9], І. Клименко [10] та ін.

У процесі децентралізації відбувається формування адміністративних одиниць базового рівня – об'єднаних територіальних громад (далі – ОТГ). Перед керівництвом ОТГ стоять вимоги щодо організації послуг мешканцям. Недостатня поінформованість мешканців про діяльність апарату ОТГ, послуги та умови їх надання, заходи на території громади може негативно позначитись на довірі до місцевих органів влади, сформувати інформаційну асиметрію. А це в подальшому стане одним із чинників формування центрально-периферійних взаємодій на рівні ОТГ.

Центро-периферійні взаємодії в ОТГ можуть розвиватися в різних площинах. Насамперед це відображення у стратегічних документах місцевої ради ОТГ загальної мети та цілей розвитку з урахуванням соціально-економічних особливостей населених пунктів у складі ОТГ. Крім того:

- ✦ аналіз управлінської структури місцевої ради ОТГ щодо представництва периферійних громад, розвитку інституту старости, відповідності складу та структури органу управління цілям розвитку громади;
- ✦ аналіз розвитку об'єктів соціальної та транспортної інфраструктури у громаді;
- ✦ дослідження можливостей працевлаштування у громаді (центр ОТГ як притягання робочої сили чи рівномірне працевлаштування мешканців у населених пунктах ОТГ);
- ✦ виявлення потенціалу залучення мешканців до розвитку громади з визначенням інструментів громадської участі, цілей їх використання, оцінкою органами місцевого самоврядування дієвості цих інструментів та участі мешканців ОТГ у прийнятті рішень органів місцевого са-

моврядування (співвідношення мешканців центру ОТГ та інших населених пунктів);

- ✦ діагностика налагодженості комунікаційних зв'язків органу управління ОТГ з жителями громади, що передбачає аналіз джерел інформації, зміст висвітленої інформації та канали поширення.

У світлі налагодженості комунікаційних зв'язків органу управління ОТГ з мешканцями, а також з метою підвищення ефективності та прозорості своєї діяльності апарат ОТГ створює вебсайти та оприлюднює в мережі Інтернет інформацію про свою діяльність.

Мета статті полягає в аналізі інформаційного наповнення вебсайтів ОТГ Львівської області, утворених протягом 2015–2019 рр.

Аля досягнення мети нами проведено кількісний контент-аналіз офіційних сайтів ОТГ Львівської області протягом серпня 2020 р. Кількісний контент-аналіз зосереджується на кількості та особливості згадування слів, термінів, смислових одиниць у тексті повідомлення. Особливістю кількісного контент-аналізу є розрахунок питомих ваг (P) кожної теми та категорії відносно загальної кількості одиниць; проведення порівняльного аналізу відповідних тем для подальшого прогнозування подій, процесів [11]. Ми здійснили підрахунок частоти наявного контенту та визначали питому вагу відносно кількості сайтів громад, які аналізували. Для прикладу, на сайтах 7 громад було розміщено Статут ОТГ, всього 38 громад має сайти, отже 18% громад має розміщений у відкритому доступі Статут.

Усього протягом 2015–2019 рр. у Львівській області утворено 41 об'єднану територіальну громаду. З них лише 3 громади не мають сайтів, а 38 громад створили свою офіційну вебсторінку. Інформаційне наповнення сайтів саме цих громад ми аналізуватимемо далі.

Під час висвітлення інформації на офіційних вебсайтах органи виконавчої влади повинні керуватися Постановою Кабінету Міністрів України «Про порядок оприлюднення у мережі Інтернет інформації про діяльність органів виконавчої влади» (№ 3 від 04.01.2002 р.) [12], а також ст. 15 Закону України «Про доступ до публічної інформації» [13].

Уся основна інформація щодо наповнення вебсайтів ОТГ була згрупована в такі категорії:

- ✦ діяльність апарату управління ОТГ (включає проекти рішень сесій ради, рішення сесій, розпорядження голови, рішення та проекти рішень виконавчого комітету, протоколи);
- ✦ відомості про апарат управління та депутатський склад ради ОТГ;
- ✦ бюджет і використання бюджетних коштів (включає паспорти бюджетних програм, інформацію про публічні закупівлі, звіт про виконання бюджету);
- ✦ участь громадян в управлінні (відомості про громадський бюджет, функціонування молодіжної/громадської ради, можливість подання електронних петицій, проведення консультацій з громадськістю, громадської експертизи, запити та звіти щодо отримання публічної інформації, громадські слухання та протоколи по них);
- ✦ регуляторна діяльність/політика;
- ✦ паспорт ОТГ, статут ОТГ, план/програма соціально-економічного розвитку, Стратегія розвитку ОТГ, положення, які врегульовують благоустрій, генеральні плани населених пунктів;
- ✦ опис інфраструктури, трудових, сільськогосподарських, природних, туристичних ресурсів, підприємств, які функціонують на території ОТГ;
- ✦ вкладка з інформацією про ЦНАП;
- ✦ інвестиційний паспорт/земельні ділянки, які призначені для реалізації інвестиційних проектів.

Слід додати, що на вебсайтах громад також розміщена інформація про діяльність різноманітних відділів (освіти, культури та молодіжної політики, соціально-гуманітарної політики, освіти та культури, юридичний, фінансовий, освіти, науки, культури, молоді та спорту та ін.) і комунальних підприємств. Проте, оскільки кожна громада формує штат відповідно до своїх можливостей і потреб, відділи мають різні назви та покладені на них функції. Ми в межах даної статті не аналізуватимемо детально інформацію щодо них, а зупинимось на представленій інформації, яка є спільною для ОТГ.

На вебсайтах усіх громад (за виключенням однієї) Львівської області розміщено інформацію щодо рішень апарату управління ОТГ, зокрема це інформація про проекти рішень сесій ради, рішення сесій, розпорядження голови, рішення та про-

екти рішень виконавчого комітету, протоколи. Також майже на всіх сайтах ОТГ є інформація про апарат, відділи та склад ради, а також наведено перелік депутатів; на окремих сайтах деталізовано, від якого округу депутат, від якої політичної сили, надано контакти депутата, графік прийому громадян. Третьою за частотою висвітлення є інформація про паспорти бюджетних програм, публічні закупівлі, звіт про виконання бюджету (рис. 1).

Інформація про регуляторну діяльність, що включає оприлюднені проекти регуляторних актів, діючі регуляторні акти, що стосуються місцевих податків та зборів, а також аналізу регуляторного впливу, розміщено на сайтах більшості громад.

Документи стратегічного характеру, а саме: План чи Програма соціально-економічного розвитку в електронному вигляді розміщені на сайтах понад половини громад (53%). Стратегія ОТГ оприлюднена на сайтах 16 громад. Також у третини громад розміщено затверджені генеральні плани населених пунктів, які входять до складу ОТГ. Поза інформацією, що міститься в Паспорті громади¹, окремі громади деталізували інформацію про наявну інфраструктуру, трудові, природно-земельні ресурси та підприємства,

які функціонують на території ОТГ. На сайтах 5 громад оприлюднено інвестиційний паспорт та інформацію про земельні ділянки, які призначені для реалізації інвестиційних проектів. На сайтах 6 громад є електронна реєстрація дітей у дошкільні навчальні заклади, 4 громади розмістили графік руху громадського транспорту, 1 громада у відкритому доступі має відеозаписи сесій міської ради та виконавчого комітету. У одній ОТГ, окрім звіту голови, у вільному доступі розміщено звіти секретаря та старост.

У межах нашого дослідження ми висували гіпотезу про те, що великі громади за кількістю мешканців (міські) та громади з доходами загального фонду (без трансфертів) понад 3000 грн на 1-го мешканця мають більш наповнені сайти та з більш різнобічною інформацією. Для цього ми згрупували громади в чотири групи.

¹ Форма паспортів спроможних територіальних громад затверджена Постановою Кабінету Міністрів України від 8 квітня 2015 р. № 214 (Додаток до Методики формування спроможних територіальних громад). Джерело: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/214-2015-%D0%BF#n59>

Рис. 1. Інформаційне наповнення вебсайтів ОТГ Львівської області

Примітки: * – проекти рішень сесій ради, рішення сесій, розпорядження голови, рішення та проекти рішень виконавчого комітету, протоколи; ** – паспорти бюджетних програм, інформація про публічні закупівлі, звіт про виконання бюджету; *** – громадський бюджет, можливість подання електронних петицій, Молодіжна рада, Громадська рада, консультації з громадськістю, запити та звіти щодо отримання публічної інформації, громадські слухання та протоколи по них.

Джерело: авторська розробка.

Група 1. Сільські громади з населенням від 3 до 8 тис. осіб із доходами загального фонду (без трансфертів) менше 3000 грн на 1 мешканця за результатами 2019 р. [14]. Їх кількість – 8 громад (Бісковицька, Вільшаницька, Воле-Баранецька, Грабовецька, Луківська, Новомиська, Чукв'янська, Воютицька).

Група 2. Сільські громади з населенням від 8 до 16 тис. осіб із доходами загального фонду (без трансфертів) більше 3000 грн на 1 мешканця – 5 громад (Тростянецька, Жовтанецька, Мурованська, Солонківська, Зимноводівська).

Група 3. Міські громади з населенням від 11 до 21 тис. осіб із доходами загального фонду (без трансфертів) менше 3000 грн на 1 мешканця – 5 громад (Мостиська, Судововишнянська, Ходорівська, Рудківська, Бібрська).

Група 4. Міські громади з населенням від 7 до 17 тис. осіб із доходами загального фонду (без трансфертів) понад 3000 грн на 1 мешканця – 4 громади (Новокалинівська, Великомоствівська, Кам'янка-Бузька, Радехівська).

Беручи за основу Індекс розкриття інформації (*Disclosure index*), що був запропонований у [5] для оцінки звітів про діяльність місцевих органів влади, ми адаптували алгоритм його розрахунку для оцінки наповненості сайту ОТГ. Етапи розрахунку індексу обсягу висвітленої інформації такі: 1) згрупувати інформацію, яка наведена на вебсайтах ОТГ у підгрупи; 2) провести оцінку наявності кожного компонента, присвоївши значення «1» при відображенні такого виду інформації на вебсайті та значення «0», якщо такої інформації не відображено; 3) визначити пропорцію поширеності кожного виду інформації для кожної групи ОТГ шляхом співвідношення кількості сайтів із відображеною інформацією до загальної кількості ОТГ відповідної групи. При цьому максимальне значення «1» – це інформація, представлена на вебсайтах усіх громад цієї групи, відповідно мінімальне значення «0» – жодна громада із цієї групи не має висвітленої інформації певного виду на вебсайті; 4) розрахувати середнє значення за кожною підгрупою компонентів; 5) розрахувати загальний індекс обсягу висвітленої інформації як середньоарифметичне шести компонентів (табл. 1).

Розрахунок загального індексу обсягу висвітленої інформації показав, що наповнюваність сайтів залежить від фінансової спроможності громади. Тобто громади із більшими доходами

мають можливість більш інформативно наповнювати свої вебсайти. Однак розмір громади, а саме: кількість мешканців, які проживають на її території, на наповнюваність вебсайтів ОТГ безпосередньо не впливає.

Діяльність апарату управління ОТГ та відомості про апарат управління і депутатський склад представлений на сайті майже кожної другої громади. Інформація про регуляторну діяльність рад висвітлена на вебсайтах більшості громад. Середнє значення поширеності інформації за компонентом «бюджет і використання бюджетних коштів» коливається від 0,4 до 0,92. Так само неоднорідно наповнені сайти інформацією про стратегічні документи. Середнє значення цього компонента індексу коливалося від 0,28 до 0,75. У цьому блоці найчастіше на вебсайтах ОТГ оприлюднено План/Програму соціально-економічного розвитку. Стратегію розвитку ОТГ висвітлено не на всіх сайтах громад. Однак це не є свідченням того, що Стратегія не є розробленою чи знаходиться в процесі розробки. Загалом окремі громади оприлюднювали всі наявні документи щодо планування та стратегічного розвитку громади, включно із процесом обговорення, громадськими слуханнями, перебігом підготовки своєї Стратегії. Натомість на вебсайтах інших громад оприлюднено лише самі документи Стратегій.

Слід додати, що розрахунок загального індексу обсягу висвітленої інформації є умовним, оскільки інформація на вебсайтах громад періодично оновлюється та доповнюється. У нашому дослідженні ми використали його як інструмент для порівняння інформаційного наповнення сайтів ОТГ у певний часовий проміжок. Причому обсяг наповнення вебсайту визначався апаратом управління виходячи зі своїх пріоритетів та ресурсів (людських, технічних, фінансових). Варто підкреслити, що ОТГ Львівської області, утворені протягом 2015–2019 рр., здійснили велику роботу в частині організації своїх вебсайтів та наповнення їх інформацією, що є прогресом порівняно з періодом до реформи, коли не кожна сільська чи селищна рада мала власну електронну скриньку чи сайт.

Загалом громади мають достатньо інформаційно наповнені сайти, причому з інформацією, яка насамперед стосується відомостей про апарат управління, оприлюднення інформації про його діяльність, відомості про регуляторну діяльність, що може служити одним із індикаторів

**Розрахунок загального індексу обсягу висвітленої інформації на прикладі вебсайтів
ОТГ Львівської області**

Компоненти індексу	Вид інформації	Сільські ОТГ		Міські ОТГ	
		з доходами загального фонду (без трансфертів) на 1-го мешканця, грн			
		< 3000 грн n = 8	> 3000 грн n = 5	< 3000 грн n = 5	> 3000 грн n = 4
1. Діяльність апарату управління ОТГ	Проекти рішень сесій ради	0,75	0,8	0,6	0,5
	Рішення сесій ради	1	1	0,8	0,5
	Розпорядження голови	0,375	1	0,8	0,5
	Звіт голови	0,25	0,4	0,2	0,75
	Рішення виконавчого комітету	0,125	0,6	0,6	0,5
	Протоколи засідань	0	0	0,4	0,25
Середнє значення за компонентом 1		0,42	0,63	0,57	0,5
2. Відомості про апарат управління та депутатський склад	Відомості про апарат управління та/або відділи	0,5	0,8	0,8	0,75
	Перелік депутатів	0,625	1	1	1
Середнє значення за компонентом 2		0,56	0,9	0,9	0,88
3. Регуляторна діяльність/політика		0,625	0,8	0,8	1
4. Бюджет і використання бюджетних коштів	Паспорти бюджетних програм	0,875	1	0,6	1
	Інформація про державні/публічні закупівлі	0,375	0,4	0	0,75
	Звіт про виконання бюджету	0,625	0,8	0,6	1
Середнє значення за компонентом 4		0,63	0,73	0,4	0,92
5. Стратегічні документи	План/програма соціально-економічного розвитку	0,75	0,6	0,4	1
	Стратегія розвитку ОТГ	0,25	0,2	0,8	0,5
	Генеральні плани населених пунктів	0	1	0,4	1
	Інвестиційний паспорт / Земельні ділянки, які призначені для реалізації інвестиційних проєктів	0,125	0	0,2	0,5
Середнє значення за компонентом 5		0,28	0,45	0,45	0,75
6. Паспорт ОТГ та деталізований опис інфраструктури, трудових, природно-земельних ресурсів, підприємств, які функціонують на території ОТГ	Паспорт ОТГ	0,5	0,6	0,4	0,25
	Трудові ресурси, інформація про підприємства, які функціонують у громаді	0	0	0,2	0
	Інфраструктурні об'єкти	0,375	0,2	0,6	0,5
	Опис природних, водних, лісових, сільськогосподарських ресурсів	0	0	0,2	0,25
	Туристичні ресурси	0	0	0,2	0
Середнє значення за компонентом 6		0,18	0,16	0,32	0,2
Загальний індекс обсягу висвітленої інформації		0,449	0,612	0,573	0,708

Джерело: авторська розробка.

прозорості управління виконавчих органів влади. Також наш аналіз засвідчив відсутність асиметрії в оприлюдненні та поширенні інформації ОТГ Львівської області через офіційні вебсторінки.

Перспективою подальших досліджень у напрямі інформаційного забезпечення ОТГ та діагностики комунікаційних зв'язків апарату ОТГ з мешканцями є аналіз представленості ОТГ у соціальних мережах, наповненості їх фейсбук-сторінок, а також дослідження громадської думки з приводу достатності та рівня задоволеності щодо висвітленої інформації на вебсайтах або в соціальних мережах. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Європейська хартія місцевого самоврядування (м. Страсбург, 15 жовтня 1985 року): ратифіковано Законом № 452/97-ВР від 15.07.97 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_036#Text
2. Додатковий Протокол до Європейської хартії місцевого самоврядування про право участі у справах органу місцевого самоврядування: ратифіковано із заявою Законом № 1664-VII від 02.09.2014 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_b49#Text
3. Dowley K. M. Local government transparency in East Central Europe. *Local Government Studies*. 2006. Vol. 32. Issue 5. P. 563–583. DOI: 10.1080/03003930600896152.
4. Piotrowski S., Grimmelhuijsen S., Deat F. Numbers over Narratives? How Government Message Strategies Affect Citizens' Attitudes. *Public Performance & Management Review*. 2019. Vol. 42. Issue 5. P. 1005–1028. DOI: 10.1080/15309576.2017.1400992.
5. Adi S., Martani D., Pamungkas B., Simanjuntak R. A. Analysis of the quality of performance report of the local government on websites: Indonesian case. *Cogent Business & Management*. 2016. Vol. 3. Issue 1. Art. 1229393. DOI: 10.1080/23311975.2016.1229393.
6. Голобуцький О. П., Шевчук О. Б. Електронний уряд. Київ: Атлант UMS, 2002. 175 с.
7. Липчук М. Інтернет-представництво органу влади як механізм діалогової взаємодії та ключовий елемент демократизації державного управління. *Ефективність державного управління*. 2016. Вип. 1/2. Ч. 1. С. 188–196. URL: http://www.lvivacademy.com/vidavnistvo_1/edu_46/fail/ch1/23.pdf
8. Соломко Ю. Електронне урядування: поняття, сутність, принципи та напрями розвитку. *Ефективність державного управління*. 2018. Вип. 2. Ч. 1. С. 135–143. URL: http://www.lvivacademy.com/vidavnistvo_1/edu_55/fail/16.pdf
9. Е-урядування та Е-демократія: навч. посіб. : у 15 ч. Ч. 4 : Публічна політика та управління розвитком інформаційного суспільства та електрон-

- ного урядування / за заг. ред. А. І. Семенченка, В. М. Дрешпака. Київ: ФОП Москаленко О. М., 2017. 80 с. URL: https://onat.edu.ua/wp-content/uploads/2018/05/Part_004_Feb_2018.pdf
10. Клименко І. В. Електронне урядування як інновація державного управління. *Інвестиції: практика та досвід*. 2010. № 12. С. 76–79. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/12_2010/23.pdf
 11. Чирун Л. В., Висоцька В. А. Застосування контент-аналізу текстової інформації в системах електронної комерції. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. 2010. № 689: «Інформаційні системи та мережі». С. 332–347. URL: <http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/20212/1/35-332-347.pdf>
 12. Постанова Кабінету Міністрів України «Про Порядок оприлюднення у мережі Інтернет інформації про діяльність органів виконавчої влади» від 04.01.2002 р. № 3. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3-2002-п#Text>
 13. Закон України «Про доступ до публічної інформації» від 13.01.2011 р. № 2939-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#n107>
 14. Оцінка фінансових показників бюджетів 806 ОТГ. Рейтинг за 2019 рік. URL: <https://decentralization.gov.ua/news/12192?page=3>

REFERENCES

- Adi, S. et al. "Analysis of the quality of performance report of the local government on websites: Indonesian case". *Cogent Business & Management*, art. 1229393, vol. 3, no. 1 (2016). DOI: 10.1080/23311975.2016.1229393
- Chyrun, L. V., and Vysotska, V. A. "Zastosuvannia kontent-analizu tekstovoi informatsii v systemakh elektronnoi komertsii" [Application of Content Analysis of Text Information in E-commerce Systems]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu «Lvivska politekhnika»*. 2010. <http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/20212/1/35-332-347.pdf>
- Dowley, K. M. "Local government transparency in East Central Europe". *Local Government Studies*, vol. 32, no. 5 (2006): 563-583. DOI: 10.1080/03003930600896152
- "E-uriduвання ta E- demokratiia. Ch. 4 : Publichna polityka ta upravlinnia rozvytkom informatsiinoho suspilstva ta elektronnoho uriduвання" [E-government and E-democracy. Part 4: Public Policy and Management of Information Society and E-government Development]. https://onat.edu.ua/wp-content/uploads/2018/05/Part_004_Feb_2018.pdf
- Holobutskyi, O. P., and Shevchuk, O. B. *Elektronnyi uriad* [E-government]. Kyiv: Atlant UMS, 2002.
- Klymenko, I.V. "Elektronne uriduвання yak innovatsiia derzhavnoho upravlinnia" [E-government as an Innovation of Public Administration]. *Investytsii: praktyka ta dosvid*. 2010. http://www.investplan.com.ua/pdf/12_2010/23.pdf

[Legal Act of Ukraine] (1997). https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_036#Text

[Legal Act of Ukraine] (2002). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3-2002-n#Text>

[Legal Act of Ukraine] (2011). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#n107>

[Legal Act of Ukraine] (2014). https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_b49#Text

Lypchuk, M. "Internet-predstavnytstvo orhanu vlady yak mekhanizm dialohovoi vzaiemodii ta kliuchoviy element demokratyzatsii derzhavnoho upravlinnia" [Internet Representation of Public Authorities as a Mechanism for Dialogue Interaction and a Key Element of Democratization of Public Administration]. *Efektivnist derzhavnoho upravlinnia*. 2016. http://www.lvivacademy.com/vidavnitstvo_1/edu_46/fail/ch1/23.pdf

"Otsinka finansovykh pokaznykiv biudzhetyv 806 OTH. Reitynh za 2019 rik" [Estimation of Financial Indicators of Budgets of 806 OTG. Rating for 2019.]. <https://decentralization.gov.ua/news/12192?page=3>

Piotrowski, S., Grimmeliikhuijsen, S., and Deat, F. "Numbers over Narratives? How Government Message Strategies Affect Citizens' Attitudes". *Public Performance & Management Review*, vol. 42, no. 5 (2019): 1005-1028.
DOI: 10.1080/15309576.2017.1400992

Solomko, Yu. "Elektronne uriaduvannia: poniattia, sutnist, pryntsyipy ta napriamy rozvytku" [E-Government: Concept, Essence, Principles and Directions of Development]. *Efektivnist derzhavnoho upravlinnia*. 2018. http://www.lvivacademy.com/vidavnitstvo_1/edu_55/fail/16.pdf

УДК 658

JEL: D21; D89; L25; L86; M15

ВИТІК ІНФОРМАЦІЇ ЯК КЛЮЧОВА ПРОБЛЕМА ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ

©2020 ПРІТИС В. І., КРИМЧАК Л. А., ГАВЛОВСЬКА Н. І.

УДК 658

JEL: D21; D89; L25; L86; M15

Притис В. І., Кримчак Л. А., Гавловська Н. І. Витік інформації як ключова проблема інформаційно-аналітичного забезпечення економічної безпеки підприємства в умовах цифровізації економіки

Метою статті є дослідження ключової проблеми інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності підприємства в умовах цифровізації економіки. В роботі зазначено зростання ролі інформації в здійсненні управлінської діяльності суб'єктом господарювання та загалом її ролі у функціонуванні сучасного підприємства. Розглянуто підходи до трактування понять «інформація» та «інформаційне забезпечення». Визначено, що на сьогоднішній день основною проблемою інформаційно-аналітичного забезпечення господарської діяльності є витік конфіденційної інформації як однієї з форм реалізації загроз інформаційній безпеці підприємства, що полягає в порушенні конфіденційності, цілісності та доступності інформації. Визначено, що до витоку інформації на підприємстві призводять, як правило, такі дії: несанкціонований доступ до конфіденційної інформації; розголошення конфіденційної інформації (у т. ч. ненавмисне); витік інформації по недосконалих технічних каналах. Розглянуто канали можливого витоку інформації. Окрім того, здійснено аналіз статистичних даних витоку інформації в глобальному вимірі. Як показують дослідження, за 2019 р. серед загального обсягу витоку інформації 49,7% обсягу припадає на зовнішніх суб'єктів і 50,3% – на внутрішніх порушників. Загалом, у системі інформаційно-комунікативного забезпечення особливу увагу з боку менеджменту підприємства необхідно приділяти саме внутрішнім комунікаціям, оскільки більше 90% інформації надходить від працівників. Варто зазначити, що причинами витоку інформації підприємства з вини внутрішніх суб'єктів можуть бути: ненавмисні дії з боку співробітників компанії, пов'язані з помилками при обробці, зберіганні чи передачі конфіденційних даних; навмисні, зумовлені певними причинами дії співробітників, що мають доступ до конфіденційної інформації. Сюди можна віднести дії співробітників, які використовують дані підприємства в цілях шахрайства, а також дії колишніх працівників, котрі через бажання помсти за звільнення всіляко «сприяють» витоку конфіденційної інформації, передаючи її конкурентам або ж використовуючи її у власних корисливих цілях.

Ключові слова: інформація, інформаційно-комунікативне забезпечення, витік інформації, канали витоку, підприємство, економічна безпека.

DOI:

Рис.: 3. **Табл.:** 2. **Бібл.:** 16.

Притис Вадим Ігорович – аспірант кафедри менеджменту, адміністрування та готельно-ресторанної справи, Хмельницький національний університет (вул. Інститутська, 11, Хмельницький, 29016, Україна)

E-mail: boretsmagistr@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6942-2223>